

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15015
Tarih : 19.11.2025

10/3428

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Diyarbakır'da son yıllarda çete yapılanmalarının güç kazanması, silahlı saldırıların artması, kadınların ve gençlerin hedef alınması, esnafa yönelik haraç girişimleri, uyuşturucu ve fuhuş ağlarının yaygınlaşması, kamusal alanın fiilen bazı gruplar tarafından denetim altına alınması ve tüm bunların kamu kurumlarının gözetiminde gerçekleşmesi, kentte ciddi bir güvenlik ve kamu otoritesi sorununa işaret etmektedir. Yerel halk, demokratik kurumlar ve meslek örgütleri tarafından uzun süredir dile getirilen uyarılar, çeteleşmenin münferit bir asayiş meselesi değil; toplumsal düzeni, ekonomik hayatı, kadınların özgürlüğünü ve gençlerin geleceğini hedef alan örgütlü bir yapıya dönüştüğünü göstermektedir. Bu gelişmeler, devletin temel yükümlülükleri olan yaşam hakkı, güvenlik hakkı ve kamu düzeninin korunmasına ilişkin ciddi ihmal tartışmalarını beraberinde getirmiştir. Kentte giderek derinleşen bu tablo, tüm boyutlarıyla ele alınması gereken kapsamlı bir toplumsal güvenlik krizine dönüşmüştür. Bu nedenle Diyarbakır'da artan çete faaliyetlerinin, güvenlik mekanizmasındaki zafiyetlerin, kamu otoritelerinin sorumluluklarının, cezasızlık iddialarının ve toplumsal yaşama etkilerinin tüm yönleriyle incelenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Son dönemlerde Diyarbakır'da yaşanan şiddet olayları, haraç kesme vakaları, kadınlara ve gençlere yönelik saldırılar, uyuşturucu ve fuhuş ağlarının yaygınlaşması, silahlı eylemler ve özellikle Sur ile Bağlar ilçelerinde ortaya çıkan örgütlü çete yapılanmaları kentte derin bir güvenlik, kamu düzeni ve toplumsal istikrar sorunu yaratmaktadır. Yerel halkın, esnafın, kadın örgütlerinin ve kentte faaliyet yürüten demokratik kurumların aktardığı bilgilere göre; Sur bölgesinde Selefiler olarak adlandırılan bir grup, Bağlar ilçesinde ise yüzleri maskeli, uzun namlulu silahlarla dolaşan, kendisini "geceleri devlet biziz" diye tanımlayan çete yapılanmaları, sistematik şekilde halkın yaşam hakkını, huzurunu ve güvenliğini tehdit etmektedir. Kentteki uyuşturucu trafiğinin, kadınlara dönük fuhuş ağlarının ve çocukların suça sürüklenmesinin belirgin bir biçimde bu gruplar üzerinden yürütüldüğü kamuoyuna yansımaktadır. Bu faaliyetlerin, bölgede uzun yıllardır toplumsal zemini zayıflatmaya, gençleri kriminal alanlara itmeye ve halkı sindirmeye yönelik arka planıyla birlikte okunması gerektiği açıktır.

Sur'da üç genç kadının evine baskın yapılması, sokakta yürüyen kadınlara yönelik fiziki saldırılar, kadınların yaşam alanlarının hedef haline getirilmesi, bu çetelerin toplumsal hayata müdahale kapasitesinin ulaştığı boyutu göstermektedir. Kadına yönelik şiddetin çeteleşme ile birleşmesi hem kadın örgütlerinde hem de yerel halkta derin bir endişe yaratmıştır. Starbucks, Burger King, çeşitli kafeler ve özellikle kuyumcular başta olmak üzere birçok işyerine yönelik haraç kesme girişimleri ve silahlı saldırılar, kentin ekonomik dokusunu hedef almaktadır. 10 Nisan Polis Karakolunun hemen dibindeki İzol Kuyumculuk'a yönelik iki ayrı silahlı saldırının faillerinin olay yerindeki kamera kayıtlarına rağmen yakalanmamış olması, halk arasında güvenlik birimlerinin bu çeteleri koruduğu yönünde güçlü bir algı oluşturmıştır. Bağlar Dörtöyol'da, TEM zırhlı araçlarının bulunduğu Kaynartepe'de ve Sur'un çeşitli sokaklarında meydana gelen saldırıların tamamının polis noktalarının hemen yanı başında gerçekleşmiş olması, güvenlik zafiyetine ilişkin soruları derinleştirmektedir.

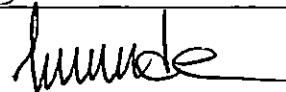
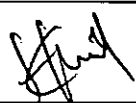
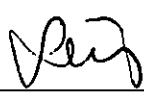
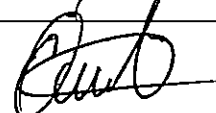
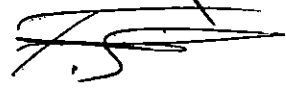
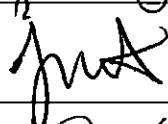
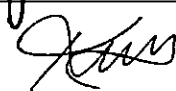
Son dönemde Sur'un bazı kapılarına kapı takılarak ve teller çekilerek kafe yapılmak istenmesi, UNESCO korumasındaki Surların çeteler tarafından işgal edilmesi anlamına gelmektedir. Sur Belediyesi'nin müdahalesine rağmen Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın sessiz kalması, kamu otoritelerinin yükümlülüklerini yerine getirmediğini göstermektedir. On Gözlü Köprü çevresindeki kaçak yapılaşmalar ve fahiş fiyat uygulamalarıyla ilgili rapor hazırlayan bazı STK temsilcilerinin açık şekilde tehdit edilmesi, çetelerin yalnızca ekonomik ya da asayiş temelli değil; doğrudan toplumsal muhalefeti hedef alan politik bir işlev üstlendiğini ortaya koymaktadır.

Havalimanı kavşağında saygın bir iş insanının profesyonel yöntemlerle infaz edilmesi, Talaytepe'deki kasap dükkanında iki yurttaşın yaşamını yitirmesine neden olan silahlı çatışmanın aydınlatılmaması ve kent genelinde art arda yaşanan faili belirsiz saldırılar, çete yapılanmalarının organize yapısını ve kentte sürdürülen cezasızlık ortamını göstermektedir. Demokratik Kurumlar Platformu, Şiyar Be Platformu ve Diyarbakır Kent Konseyi başta olmak üzere birçok yapı kentte artan çete faaliyetlerine karşı açıklamalar yapmış, halkla birlikte

örgütlü mücadele çağrısında bulunmuştur. Bu açıklamalar, sorunun münferit değil sistematik bir nitelik taşıdığını açıkça göstermektedir.

Tüm bu olaylar birlikte değerlendirildiğinde Diyarbakır'da, kamu otoritesinin zafiyete uğradığı, çetelerin kamu güvenliği alanında güç kazandığı, kadınların, çocukların, esnafın ve sokakta yaşayan her yurttaşın hedef haline geldiği, kamu kurumlarının etkin bir soruşturma yürütmediği, bazı güvenlik birimlerinin çete faaliyetlerine sessiz kaldığı yönünde toplumsal bir kanaatin oluştuğu görülmektedir. Yine olaylar sonucunda ortaya çıkan tablo demokratik hukuk devletinin en temel yükümlülüğü olan yaşam hakkını, güvenlik hakkını, kent hakkını ve toplumsal düzeni koruma sorumluluğunun ağır biçimde ihlal edildiğini göstermektedir.

Bu nedenlerle Diyarbakır'da artan çete yapılanmaları, güvenlik zafiyetleri, kamu otoritelerinin sorumlulukları, cezasızlık politikaları ve toplumsal yaşama etkilerinin bütün yönleriyle araştırılması için bir Meclis Araştırması açılması zorunludur.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	